

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Praktyki kulturowe Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Socjologia Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Socjologii Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2025/26 Kod zajęć 24SOCS.12P.07247.25 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy w module Blok zajęciowy Przedmioty podstawowe	
Koordynator zajęć	Beata Kowalczyk		
Prowadzący zajęcia	Beata Kowalczyk		
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 30, Egzamin		Liczba punktów ECTS 4

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Przekazanie wiedzy na temat tego czym są praktyki kulturowe i jakie jest ich znaczenie w życiu społecznym.
C2	Dostarczenie konceptualnych i analitycznych narzędzi pozwalających badać i rozumieć praktyki kulturowe.
C3	Wytworzenie umiejętności krytycznej analizy praktyk kulturowych, ich historycznej zmienności, wielości form, w jakich one występują.
C4	Stworzenie kontekstu dla grupowych dyskusji oraz samodzielnej pracy nad wybranymi aspektami współczesnych praktyk kulturowych.
C5	Zapoznanie studentów z najnowszą literaturą dotyczącą praktyk kulturowych oraz sposobów ich badania.
C6	Doskonalenie umiejętności samodzielnego formułowania myśli w postaci wypowiedzi ustnych, esejów, raportów badawczych.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	Wie co to są praktyki kulturowe oraz w jaki sposób je badano oraz ujmowano w obrębie nauk społecznych i humanistycznych.	SOC_K1_W01, SOC_K1_W03	Egzamin pisemny, Esej
W2	Wie jaka jest rola praktyk kulturowych w życiu społecznym.	SOC_K1_W01, SOC_K1_W04	Egzamin pisemny, Esej
W3	Wie, jak formują się i dlaczego przeobrażają się praktyki kulturowe.	SOC_K1_W01, SOC_K1_W04	Egzamin pisemny, Esej
Umiejętności - Student/ka:			
U1	Potrafi identyfikować powiązania praktyk kulturowych ze zróżnicowaniami społeczno-kulturowymi.	SOC_K1_U01	Egzamin pisemny, Esej
U2	Potrafi odpowiedzieć na pytanie o specyfikę praktyk kulturowych związanych z cielesnością, materialnością, wizualnością, uczestnictwem w kulturze.	SOC_K1_U01	Egzamin pisemny, Esej
U3	Potrafi określić rolę odgrywaną przez instytucje społeczne w inicjowaniu, reprodukowaniu i przeobrażaniu praktyk kulturowych.	SOC_K1_U01	Egzamin pisemny, Esej
U4	Potrafi samodzielnie przeprowadzić analizę wybranego przejawu praktyk kulturowych.	SOC_K1_U01	Egzamin pisemny, Esej
U5	Potrafi samodzielnie stworzyć esej lub inną formę wypowiedzi (film, fotoesej) na temat praktyk kulturowych.	SOC_K1_U03	Egzamin pisemny, Esej

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Kultura. Kto tworzy kulturę? Jak tworzy się kultura? Kultura jako sektor i sposób życia. Egalitarność kultury i kultura jako obszar walki. Kultura jako narzędzie panowania oraz oporu. Ciągłość kultury i zmiana w kulturze	W1, U1	Wykład
2.	Praktyki kulturowe. Pojęcie praxis, potoczne rozumienie kategorii praktyka. Teorie praktyk (Couldry/ Reckwitz/ Bourdieu/ de Certeau). Praktyka kulturowa jako sposób działania w kulturze. Praktyki kulturowe i porządek społeczny. Istotność badań praktyk kulturowych w socjologii	W2, W3, U1	Wykład
3.	Ciało. Zwrot somatyczny w socjologii. Ciało jako wytwór i lokalizacja praktyk kulturowych. Jak kultura kształtuje ludzkie ciało? Rola ciała w realizacji praktyk kulturowych: poznawanie, nawyki, pośredniczenie. Case study: praktyki seksualne.	W2, U2	Wykład
4.	Przestrzeń. Przestrzeń jako rama, wytwór i obiekt praktyk kulturowych. Rodzaje przestrzeni. Przestrzeń i przeobrażenia praktyk kulturowych. Praktyki przestrzenne (M. Löw) i konstruowanie przestrzeni. Strategie i taktyki (M. de Certeau). Case study: granica/grodenie.	W2, U2, U4	Wykład
5.	Czas. Czas i życie społeczne: chronosocjologia. Praktyki kulturowe i czas- wzajemne relacje. Rodzaju czasu, orientacje temporalne, perspektywa temporalna. Case study: synchronizacja i jej formy	W2, W3, U2, U4	Wykład
6.	Przedmioty. Zwrot ku rzeczom w socjologii. Co to jest przedmiot? Interakcje ludzi i przedmiotów. Role przedmiotów praktykach kulturowych. Case study: kupowanie jako praktyka kulturowa.	W2, W3, U3, U4	Wykład
7.	Mobilność. Różne sposoby rozumienia kategorii mobilności. Formy mobilności, przenośniki i mobilizatory. Motylność. Ograniczenia mobilności. Case study: dojazdy (do pracy/szkoły) jako praktyka kulturowa	W2, W3, U3, U4	Wykład
8.	Praktyki medialne. Idea medium i zapośredniczenie praktyk przez media. Nowe i stare media. Po co używamy mediów? Media i praktyki codzienności. Case study: szerowanie i skrolowanie jako praktyki kulturowe	U3, U4, U5	Wykład
9.	Wyrażanie niezgody. Kontestowanie porządku społecznego jako praktyka kulturowa. Hegemonia kulturowa i taktyki kontestacyjne. Protest a opór. Opór czynny, bierny i dyskretny. Case study: dyskretna niezgoda	W2, W3, U3, U4	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład problemowy, Dyskusja, Metoda analizy przypadków, Metoda projektu

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Student(ka) ma do wyboru jedną z dwóch możliwych form zaliczenia zajęć: - egzamin pisemny(ustny) z treści przekazywanych w trakcie wykładu. Zagadnienia będą podawane po każdym z zakończonych wykładów. Kryteria oceny: - bardzo dobry (bdb; 5,0): doskonała znajomość treści wykładów - dobry plus (+db; 4,5): bardzo dobra znajomość treści wykładów - dobry (db; 4,0): dobra znajomość treści wykładów - dostateczny plus (+dst; 3,5): średnia znajomość treści wykładów - dostateczny (dst; 3,0): słaba znajomość treści wykładów - niedostateczny (ndst; 2,0): nieznanostwo treści wykładów. - monografia praktyki: student(ka) wybiera jedną praktykę kulturową, którą bada przez co najmniej tydzień (badanie polega na obserwowaniu jej przebiegu, dokumentowaniu przez pomocy notatek, zdjęć lub filmów, na przeprowadzaniu rozmów na jej temat z osobami uczestniczącymi w niej), a następnie dostarcza raport z przebiegu analiz. Raport powinien zawierać: (I) opis przebiegu praktyki, kontekstu, w którym ma ona miejsce, identyfikację obecnych w niej aktorów, wykorzystywanych przez nich narzędzi, znaczeń, jakie jej nadawały osoby, które ją podejmowały, emocji, jakie ona wywoływała, interakcji, jakie w jej trakcie się pojawiały, czynników ją zakłócających, konfliktów, jakie ona rodziła itd. (II) Raport powinien zawierać też odpowiedzi na następujące pytania: dlaczego analizowana praktyka jest podejmowana?; dlaczego przebiega ona w taki, a nie inny sposób?; skąd realizujące ją osoby wiedzą, w jaki sposób działać?; czy praktyka ta wyglądała kiedyś inaczej?. (III) Wymogi techniczne: minimum 10 stron wystandaryzowanego tekstu, autorski charakter, bibliografia oraz przypisy. (IV) Raport należy przesłać przed terminem określonym na zajęciach na adres mejlowy osoby prowadzącej zajęcia. Opóźnienia w dostarczaniu prac będą karane obniżaniem oceny. Kryteria oceny: - bardzo dobry (bdb; 5,0): praca samodzielna, oparta na rozbudowanym materiale empirycznym, który został poddany wnikliwej analizie i dobrze zinterpretowany, pozbawione błędów, napisana w doskonałym stylu. - dobry plus (+db; 4,5): praca samodzielna, oparta na obszernym materiale empirycznym, który został poddany analizie i zinterpretowany, zawiera niewiele błędów i napisana jest w dobrym stylu - dobry (db; 4,0): praca samodzielna, oparta na materiale empirycznym, który został poddany analizie i zinterpretowany, praca zawiera niewiele błędów, a jej styl jest dobry - dostateczny plus (+dst; 3,5 praca względnie samodzielna, oparta na średnio rozbudowanym materiale empirycznym, który został poddany analizie, ale niezbyt dobrze go zinterpretowano, praca zawiera błędy i jest napisana w akceptowanym stylu. - dostateczny (dst; 3,0): praca raczej niesamodzielna, oparta na ubogim materiale empirycznym, który został poddany pobieżnej analizie i interpretacji, praca zawiera błędy i napisano ją w kiepskim stylu. - niedostateczny (ndst; 2,0): praca niesamodzielna, oparta na bardzo ubogim materiale empirycznym, który nie został poddany wnikliwej analizie i właściwie zinterpretowany, praca zawiera liczne błędy i sporządzono ją w trudnym do przyjęcia stylu.

Literatura

Obowiązkowa

1. Bourdieu P., Szkic teorii praktyki: poprzedzony trzema studiami na temat etnologii Kabylów, Warszawa, 2007
2. Calhoun C.J., Sennett R.; Practicing culture, Londyn, 2007
3. Couldry N., Media, society, world : social theory and digital media practice, Cambridge, 2012
4. de Certeau M., Wynaleźć codzienność. Sztuki działania, Kraków, 2008
5. Drozdowski R. Fatyga B. Filiciak M., Krajewski M., Szlendak T., Praktyki kulturalne Polaków, Toruń, 2014
6. Krajewski M., Są w życiu rzeczy...Szkice z socjologii przedmiotów, Warszawa, 2013
7. Reckwitz A., Toward a Theory of Social Practices. A Development in Culturalist Theorizing, European Journal of Social Theory, 5(2)/2002, str.243-263
8. Sztandar-Sztanderska K., Teoria praktyki i praktyka teorii: wstęp do socjologii Pierre'a Bourdieu, Warszawa, 2010
9. The Practice Turn in Contemporary Theory, Schatzki T.R. (red.), Londyn, 2010

Dodatkowa

1. Barwy codzienności. Analiza socjologiczna, Borowska-Bogunia M.(red.), Warszawa, 2009
2. Bohme H., Fetyszyzm i kultura. Inna teoria nowoczesności, Warszawa, 2012
3. Crary J., Zawieszenie percepcji. Uwaga, spektakl i kultura nowoczesna, Warszawa, 2009
4. Kaufmann J.C, Ego. Socjologia jednostki, Warszawa, 2004;
5. Turner S.T., The Social Theory of Practices Tradition, Tacit Knowledge and Presuppositions, Nowy Jork, 2013

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Czytanie wskazanej literatury	30
Przygotowanie pracy pisemnej	30
Przygotowanie do egzaminu	30
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 120
Liczba punktów ECTS	ECTS 4

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
SOC_K1_U01	Absolwent/ka potrafi rejestrować i interpretować procesy i wydarzenia społeczne (zwłaszcza dotyczące współczesnego społeczeństwa polskiego oraz innych społeczeństw stanowiących tło porównawcze) przy pomocy pojęć i teorii socjologicznych
SOC_K1_U03	Absolwent/ka potrafi przygotowywać prace i wystąpienia w języku polskim, służące komunikacji naukowej i pozostające w zgodzie z jej regułami
SOC_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie miejsce socjologii w systemie nauk oraz jej relacje z innymi dyscyplinami
SOC_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie ideę normatywnej regulacji życia społecznego oraz mechanizmy za nią odpowiedzialne
SOC_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu procesy leżące u podstaw stabilności i zmiany społecznej w kontekście lokalnym oraz globalnym